

Og nu kommer det, jeg særlig vil pege paa. I det foreliggende Forslags § 17 har man ændret det Forhold, at Boliger, der er opført efter 1916, ikke faldt ind under Restriktionerne, og forandret det til kun at gælde Boliger, der er opført efter 1921. Dermed er efter min Mening Husejerne ganske prisgivet Rigsdagens Vilkaarlighed, om jeg maa bruge det Udtryk. De har i god Tro opført dyre Bygninger for at skaffe de nødvendige Boliger, og Takken, de faar derfor, er efter Forslaget, at de maa gaa ind under den samme Vilkaarlighed, som Ejerne af de gamle, i sin Tid billigt byggede Boliger. Dette forekommer mig at være en uhyre Uretfærdighed overfor dem, der har bragt det Offer for Landet og Befolkningen. Oven i Købet er det Kaperske Forslag endnu mere yderliggaaende. — Indenrigsministeriet har dog aabenbart syntes, at det var for kraftigt. Borgmester Kaper foreslog nemlig, at denne Fritagelse for at falde ind under Boligretten o. s. v. kun skal gælde for Nybygninger ved det første Lejemaal; allerede ved det andet Lejemaal falder de ind under Boligretten. Jeg vil gerne spørge, om nogen tror, at der i det danske Land findes Mennesker, som paa de Vilkaar vil sætte deres Penge i Bygninger og derved være med til at afhjælpe den Bolignød, hvorom der tales saa stærke, varme og rigtige Ord her i Dag. Nej, dette sker sikkert ikke. De Bygherrer, der har stolet paa de af Rigsdagen vedtagne Love, vil blive i høj Grad skuffet, hvis dette Lovforslag bliver til Lov i den Skikkelse, hvori det her er forelagt.

Jeg skal derefter omtale enkelte Paragraffer i det foreliggende Lovforslag. I § 14 bestemmes det, at intet Lejemaal kan fra Ejers Side indgaaes paa kortere Tid end 3 Aar. For det første ser man her ganske bort fra Ejers Ejendomsret og Dispositionsret, han er pligtig til at udleje og kan ikke udleje paa kortere Tid end 3 Aar. Lejernes Forpligtelser er ikke nævnt med et eneste Ord i dette Tilfælde. Og man ser ganske bort fra, om man herved vil paaføre Husejerne, som jo dog ogsaa er danske Statsborgere og ogsaa maatte kræve at være beskyttede af de danske Love, Tab, maaske betydelige Tab. Og jeg vil gerne spørge: Vil der den Dag, der bliver Overflod af Lejligheder — og den Tid vil jo forhaabentlig

komme, det maa i alt Fald være Rigsdagens Opgave at arbejde paa, at der bliver rigeligt med Boliger —, kunne ventes, at der fra Lovgivningsmagtens Side vil blive truffet Foranstaltninger til Hjælp for de Ejere, der derved kommer til at lide Tab? Det tør vist neppe ventes.

I § 23 staar der, at Boligretten kan af egen Drift paalægge en Ejer at foretage en Istandsættelse. Her er altsaa Tale om Istandsættelse af en Lejlighed, hvorover der ikke er klaget, en Istandsættelse, som hverken Lejer eller Ejer ønsker, men som Boligretten af egen Drift kan paalægge Ejeren. Der er ingen Begrundelse for, at dette kan tillades. Det forekommer mig, at et saadant Paabud staar i meget skarp Modstrid med hele Lovforslagets Tendens og Aand. Lejeforhøjelse kan kun ske ved Bevilling, men Reparationer, der selvfølgelig maa betales efter de stærkt stigende Priser paa Materialer og Arbejdslønninger, skal udføres efter et Paabud af Boligretten. Det forekommer mig, at der her er to Ting, som kommer til at kollidere med hinanden. Det vil med andre Ord sige, at Boligretten faar Ret til faktisk at bestyre anden Mands Ejendom paa denne Mands Risiko. Det forekommer mig, at der her er noget, som er i yderste Grad uheldigt, urigtigt og uretfærdigt.

I § 29 omhandles Bøder for Misligholdelse af Bestemmelserne i Kapitel I. Disse Bøder kan gaa op til 20 000 Kr. Ja, man maa jo indrømme, at man er ikke smaa-lig med Tallet. Dernæst er der ingen Appellinstans, før Bøden er over 500 Kr. Det er et ganske uhørt Forhold. I alle andre Forhold er der Appellinstans for meget lavere Bøder, men her skal en Husejer, en, som uheldigvis er blevet Husejer, en, som er blevet hængende ved en Bygning — havde han sat sine Penge i et Luksusautomobil, vilde han have haft fuld Dispositionsret over dette, han kunde sælge det og overhovedet gøre ved det, hvad han vilde —, men her har den, som uheldigvis har sat sine Penge i en Bygning med indskrænket Dispositionsret, og som saa faar en Bøde, fordi han har misligholdt en eller anden Bestemmelse, ingen Appellmulighed, med mindre Bøden er over 500 Kr. Han stilles i dette Tilfælde meget ringere end mange andre, som ogsaa begaar Forseelser ved at